

I

(Resolutioner, rekommendationer, inställningar och yttranden)

YTTRANDEN

EUROPEISKA DATATILLSYNSMANNEN

Yttrande från Europeiska datatillsynsmannen om förslaget till Europaparlamentets och rådets förordning om ändring av förordning (EG) nr 1073/1999 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF)

(2007/C 91/01)

EUROPEISKA DATATILLSYNSMANNEN HAR ANTAGIT DETTA YTTRANDE

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen, särskilt artikel 286,

med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt artikel 8,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 95/46/EG av den 24 oktober 1995 om skydd för enskilda personer med avseende på behandling av personuppgifter och om det fria flödet av sådana uppgifter ⁽¹⁾,

med beaktande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter ⁽²⁾, särskilt artikel 41,

med beaktande av kommissionens begäran som mottogs den 15 september 2006 om ett yttrande i enlighet med artikel 28.2 i förordning (EG) nr 45/2001,

HÄRIGENOM FRAMFÖRS FÖLJANDE.

1. INLEDNING

1. Förslaget till en förordning om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 av den 25 maj 1999 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF) ⁽³⁾, nedan kallat "förslaget", innehåller revideringar av i stort sett samtliga artiklar i förordning (EG) nr 1073/1999 ⁽⁴⁾. I förordningen fastställs de operativa reglerna för Olafs utredningar och den utgör som sådan den rättsliga grunden för Olafs operativa verksamhet.

Samråd med Europeiska datatillsynsmannen

2. Kommissionen översände förslaget till Europeiska datatillsynsmannen den 15 september 2006. Datatillsynsmannen tolkar detta som en begäran om rådgivning enligt artikel 28.2 i förordning (EG) nr 45/2001 av den 18 december 2000 om skydd för enskilda då gemenskapsinstitutionerna och gemenskapsorganen behandlar personuppgifter och om den fria rörligheten för sådana uppgifter, nedan kallad "förordning (EG) nr 45/2001". Med tanke på att artikel 28.2 i förordning (EG) nr 45/2001 är av obligatorisk karaktär, välkomnar datatillsynsmannen att det uttryckligen hänvisas till detta samråd i ingressen i förslaget.

⁽¹⁾ EUT L 281 av den 23.11.1995, s. 31.

⁽²⁾ EUT L 8 av den 12.1.2001, s. 1.

⁽³⁾ EUT L 136 av den 31.5.1999, s. 1.

⁽⁴⁾ Genom förslaget ändras artiklarna 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14 och 15.

3. De synpunkter som framförs i detta yttrande gäller i tillämpliga delar även för förslaget till rådets förordning om ändring av rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 av den 25 maj 1999 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (OLAF) ⁽¹⁾.

Förslagets betydelse och Europeiska datatillsynsmannens råd

4. Europeiska datatillsynsmannen anser det viktigt att yttra sig om förslaget med tanke på dess följder för den enskildes rätt till skydd av uppgifter och privatliv. Eftersom förslaget innehåller nya regler för Olaf vid dess utredningar av påstådd olaglig verksamhet, är det viktigt att se till att rätten till skydd av uppgifter och privatliv därvid garanteras på korrekt sätt för personer som omfattas av sådana utredningar, brottsmisstänkta och personal liksom andra enskilda som lämnar information till Olaf. Detta är än viktigare med tanke på den särskilt känsliga typ av information som Olaf kan komma att samla in, bl.a. uppgifter om misstänkta brott, brott, straffrättsliga domar, hälsouppgifter och information varigenom enskilda kan uteslutas från en rättighet, en förmån eller ett avtal såtillvida som den utgör en särskild risk mot de registrerades rättigheter och friheter.

Huvuddragen i förslaget och inledande synpunkter

5. De föreslagna ändringarna av förordning (EG) nr 1073/1999 svarar mot olika mål och syften ⁽²⁾. Vissa ändringar syftar till exempel till att göra Olafs utredningar effektivare och mer ändamålsenliga, så att det exempelvis säkerställs att Olafs utredningsbefogenheter omfattar ekonomiska aktörer i medlemsstaterna som tar emot gemenskapsmedel. Andra är tänkta att underlätta utbytet av information om misstänkta oegentligheter mellan Olaf och berörda institutioner, både på EU-nivå och nationellt ⁽³⁾. Slutligen är vissa av de föreslagna ändringarna tänkta att garantera rättigheterna för personer som omfattas av en utredning, bland annat deras rätt till skydd av uppgifter och privatliv, och att förstärka procedurgarantierna.
6. Europeiska datatillsynsmannen håller med om att de föreslagna ändringarnas mål och syften är viktiga och välkomnar i så måtto förslaget. Datatillsynsmannen sätter särskilt värde på de procedurgarantier som enskilda skall ha enligt förslaget. Det gäller i synnerhet de misstänkta möjlighet att begära att den rättsövervakande rådgivaren skall yttra sig över huruvida procedurgarantierna respekterades under utredningen. Datatillsynsmannen är också nöjd med de ändringar som syftar till att ge mer information till den som är whistleblower eller uppgiftslämnare. När det gäller skyddet av enskildas personers rätt till skydd av sina personuppgifter och privatliv anser datatillsynsmannen att förslaget som helhet innehåller förbättringar jämfört med den nuvarande situationen. Datatillsynsmannen välkomnar exempelvis erkännandet av tillämpningen av flera uppgiftsskydds rättigheter under utredningarna, till exempel den misstänkta personens rätt att informeras om utredningen och att tillkännage sin uppfattning.
7. När det gäller skyddet av personuppgifter anser Europeiska datatillsynsmannen dock, trots det positiva helhetsintrycket, att förslaget kan förbättras ytterligare utan att de avsedda syftena hotas. Datatillsynsmannen oroar sig särskilt för att förslaget kan betraktas som *lex specialis* för behandlingen av personuppgifter som samlas in inom ramen för Olafs utredningar och som skulle få företräde framför tillämpningen av det generella regelverket för skydd av uppgifter i förordning (EG) nr 45/2001. Detta är särskilt oroande med tanke på att uppgiftsskyddsnormerna i förslaget är lägre än de i förordning (EG) nr 45/2001 – utan uppenbar motivering.
8. För att undvika ett sådant resultat innehåller nästa avsnitt en analys av förslaget med dels en beskrivning av förslagets brister, dels förslag till specifika tillvägagångssätt för att komma till rätta med dem. Av uppenbara skäl har denna analys begränsats till de bestämmelser som påverkar skyddet av personuppgifter, särskilt punkterna 5, 6 och 7 i artikel 1 enligt vilka artiklarna 7a, 8 och 8a läggs till eller ändras.

⁽¹⁾ EUT L 136 av den 31.5.1999, s. 8.

⁽²⁾ En del av de problem som förslaget är tänkt att lösa har tidigare tagits upp av revisionsrätten och Europa-parlamentet liksom av Olaf i sin egen utvärdering av byråns verksamhet.

⁽³⁾ I förslaget fastställs en rad bestämmelser som skall garantera att informationen löper i alla riktningar – från Olaf till institutionerna och medlemsstaterna och i motsatt riktning.

II. ANALYS AV FÖRSLAGET

II.1 Genomgång av de enskilda artiklarna i förslaget

II.1 a Principen om uppgifternas kvalitet

9. Principen om uppgifternas kvalitet, som erkänns i artikel 4 av förordning (EG) nr 45/2001, omfattar olika särskilda aspekter. Särskilt gäller att uppgifterna enligt denna princip måste vara riktiga, stämma överens med den objektiva verkligheten och även vara fullständiga och aktuella. Uppgifterna får för det andra inte vara för omfattande utan skall vara adekvata så att det finns en koppling mellan informationen och det syfte för vilket den är tänkt att användas. Enligt förslaget införlivas principen om uppgifternas kvalitet genom punkt 1 i artikel 1 som innebär ett tillägg av artikel 7a.1 om att Olaf måste beakta omständigheter som talar såväl för som emot de personer som är berörda.
10. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar införandet av en skyldighet att beakta omständigheter som talar såväl för som emot de personer som är berörda, eftersom detta påverkar riktigheten och fullständigheten hos de behandlade uppgifterna och således bidrar till iakttagande av principen om uppgifternas kvalitet och därigenom ökar det totala skyddet av uppgifter vid Olafs utredningar.

II.1 b Rätten till information

11. Enligt denna rättighet är de som samlar in personuppgifter skyldiga att informera dem som uppgifterna avser om att deras uppgifter samlas in och behandlas. Enskilda är dessutom berättigade att dessutom informeras om bland annat syftena med behandlingen, uppgiftsmottagarna och de rättigheter som enskilda är berättigade till som registrerade. Skyldigheten att lämna information om behandlingen av de uppgifter som man har syftar till att sörja för korrekt behandling av den enskildes personliga information och är samtidigt ett oundgängligt skydd av den enskildes rättigheter. I förslaget erkänns denna rättighet i punkt 5 i artikel 1 enligt vilken artikel 7a.2 första stycket skall läggas till och punkt 7 i artikel 1 enligt vilken artikel 8a skall läggas till.
12. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar införandet av artikel 7a.2 första stycket och artikel 8a i så måtto de bidrar till respekten för rätten till information inom skyddet av uppgifter enligt artiklarna 11 och 12 i förordning (EG) nr 45/2001 specifikt när det gäller utredningar som Olaf utför.
13. I artiklarna 11 och 12, som skall tillämpas i situationer där informationen om en enskild samlas in direkt från den personen respektive från tredje man, föreskrivs förutom om rätten att informeras om att de egna personuppgifterna behandlas även om den information som måste ges till enskilda så att de kan erhålla riktig och fullständig information om att det finns en behandling som avser dem. I informationen skall det bl.a. anges för vilket ändamål uppgifterna kommer att användas, möjliga mottagare av uppgifterna och att den enskilde har rätt att få tillgång till uppgifter.
14. Tyvärr innehåller vare sig artikel 7a.2 första stycket eller artikel 8a informationskrav motsvarande dem i artiklarna 11 och 12 i förordning (EG) nr 45/2001 varför det inte närmare anges vilken information som skall ges till enskilda för att sörja för en korrekt behandling. Europeiska datatillsynsmannen anser att artikel 7a.2 första stycket och artikel 8a bör stämma överens med artiklarna 11 och 12 i förordning (EG) nr 45/2001. Datatillsynsmannen föreslår därför att 7a.2 första stycket och artikel 8a skall innehålla en uttrycklig hänvisning till artiklarna 11 och 12 i förordning (EG) nr 45/2001.
15. Europeiska datatillsynsmannen anser att rättsläget blir oklart om en hänvisning till artiklarna 11 och 12 inte tas med. Genom förslaget skulle en rättslig ram skapas för rätten till information i samband med Olafs utredningar som avviker från den allmänna ramen enligt artiklarna 11 och 12 i förordning (EG) nr 45/2001. Tyvärr skulle denna ram ge färre garantier för skyddet av uppgifter än den allmänna. Datatillsynsmannen kan inte se något som motiverar detta olyckliga resultat.

16. Enligt artikel 7a.2 och artikel 8a andra stycket i förslaget skall de bestämmelserna inte tillämpas om utredningen skadas om informationen lämnas ut. Enligt undantaget får Olafs generaldirektör avvakta med att uppmana den involverade att yttra sig.
17. Europeiska datatillsynsmannen noterar att möjligheten att begränsa information i vissa specifika fall motsvarar artikel 20 i förordning (EG) nr 45/2001, där det föreskrivs om vissa begränsningar av denna rättighet, bland annat när det är nödvändigt för att i) förebygga och utreda brott, ii) skydda ett ekonomiskt eller finansiellt intresse för en medlemsstat eller Europeiska gemenskaperna, och iii) säkerställa skydd av den registrerade eller andras fri- och rättigheter.
18. Europeiska datatillsynsmannen noterar att enligt artikel 20 i förordning (EG) nr 45/2001 åtföljs begränsningen av rätten till information av olika garantier för skyddet av uppgifter. Särskilt gäller att det i artikel 20.3 fastställs att om en begränsning införs, skall den registrerade informeras om de huvudsakliga skälen till begränsningen och om att han har rätt att vända sig till Europeiska datatillsynsmannen. Meddelandet av denna information får skjutas upp om informationen skulle skada utredningen.
19. I förslaget åtföljs begränsningen av rätten till information däremot inte av de garantier för skydd av uppgifter som finns i artikel 20 i förordning (EG) nr 45/2001. Vid Olafs utredningar är således begränsningar av rätten till information tillåtna utan de garantier gäller enligt den allmänna ramen för skydd av uppgifter, vilket Europeiska datatillsynsmannen anser vara olämpligt. Som lösning föreslår datatillsynsmannen att begränsningen av rätten till information enligt artikel 7a.2 andra stycket och artikel 8a skall kopplas till garantierna i artikel 20 i förordning (EG) nr 45/2001.

II.1 c Rätten till tillgång

20. Rätten till tillgång ger enskilda möjlighet att få veta om information som avser dem håller på att behandlas och vilken typ av information det rör sig om. I förslaget erkänns denna rättighet i punkt 5 i artikel 1 enligt vilken artikel 7a.2 andra stycket och artikel 7a.3 läggs till.
21. Genom ovanstående ändringar, dvs. artikel 7a.2 andra stycket och artikel 7a.3, etableras rätten för den enskilde som misstänks för oegentligheter att informeras om alla frågor som han berörs av. Mer specifikt gäller att det fastställs hur denna rätt skall utövas i samband med Olafs utredningar. Informationen kommer för det första att lämnas *efter en utrednings slutförande*, dvs. i slutet av utredningen. Den kommer för det andra att lämnas i form av en sammanfattning av de omständigheter som gäller personen. Tillgång till information kommer dessutom att ges genom ett protokoll över intervjun med den misstänkte.
22. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar införandet av artikel 7a.2 andra stycket och artikel 7a.3 i så måtto den tillgång som är en rättighet enligt artikel 13 i förordning (EG) nr 45/2001 inom skyddet av uppgifter preciseras närmare. Datatillsynsmannen anser dock att förslaget går att förbättra när det gäller hur denna rättighet erkänns i förslaget. Datatillsynsmannen är orolig för att rätten till tillgång, såsom den har utformats i förslaget, är mindre omfattande än motsvarande rättighet enligt förordning (EG) nr 45/2001.
23. Enligt förordning (EG) nr 45/2001 skall enskilda som allmän princip ha rättighet att utöva rätten till tillgång till sina egna personuppgifter, såvida någon av de ovanstående särskilda situationerna i artikel 20 i förordning (EG) nr 45/2001 uppstår så att en begränsning av denna rätt är motiverad. I det fallet kan tillgången begränsas fram till dess att omständigheterna förändras.
24. Europeiska datatillsynsmannen konstaterar att tillämpningen av rätten till tillgång inte erkänns som allmän princip i förslaget. Enligt förslaget är det istället tänkt att rätten till tillgång skall tillämpas i vissa skeden av förfarandet och i fråga om vissa dokument. Det kan i viss mån hävdas att rätten till tillgång enligt förslaget skall begränsas vad avser både tid och sakinnehåll.
25. Enligt artikel 7a.2 andra stycket kan tillgång i själva verket erhållas endast *efter en utrednings slutförande*, när den enskilde ges en sammanfattning av de omständigheter som gäller personen och när personen har intervjuats av Olaf och ett protokoll över intervjun har upprättats. Vid sidan av dessa båda moment i förfarandet ges som allmän princip ingen tillgång till personinformation. När det gäller det material till vilket tillgång beviljas ser Europeiska datatillsynsmannen att tillgång enligt förslaget är möjlig endast till sammanfattningen av de omständigheter som gäller personen och intervjuprotokollet enligt artikel 7a.2 andra stycket respektive artikel 7a.3. Tillgång kommer inte i fråga för någon annan information som kan finnas om personen, t.ex. kopior av dokument, e-post, telefonsamtalsuppgifter osv.

26. Europeiska datatillsynsmannen instämmer i att det är relevant med tillgång till personinformation i de båda etapperna av förfarandet och i fråga om de båda dokument som anges i förslaget och välkomnar att dessa rättigheter under sådana omständigheter erkänns enligt förslaget. Datatillsynsmannen anser dock att det i förslaget av allmänt principiella skäl *även* bör erkännas att det finns en rätt till tillgång som går utöver de båda fall som uttryckligen nämns i förslaget.
27. Europeiska datatillsynsmannen är medveten om att det kan finnas motstånd mot idén att rätten till tillgång skall erkännas som allmän regel under en utredning. Datatillsynsmannen erinrar dock om att Olaf, om det i vissa utredningsfall krävs att sekretessen kring utredningen garanteras enligt artikel 20 i förordning (EG) nr 45/2001, kommer att kunna skjuta upp åtkomsten till information. Olaf kan faktiskt hänvisa till artikel 20 för att skjuta upp åtkomsten till exempel för att garantera förebyggande och utredning av brott och andra överträdelse. Att som allmän princip bevilja rätt till tillgång förhindrar inte tillfälliga begränsningar av dessa rättigheter, när de ovan beskrivna skälen föreligger.
28. Mot bakgrund av det ovanstående, och för att se till att det under utredningar finns en faktisk rätt till tillgång, men även med de möjliga begränsningar av denna rätt, föreslår Europeiska datatillsynsmannen att det i förslaget läggs till en tydlig hänvisning till den enskildes rätt till tillgång till sina personuppgifter, när de ingår i Olafs utredningsakt. Datatillsynsmannen anser särskilt att ett stycke enligt följande bör införas mellan första och andra stycket i artikel 7a.2: "*Den som omfattas av en utredning skall ha rätt till tillgång till sådana personuppgifter som rör honom/henne och som samlas in under utredningen. Denna eller dessa rättigheter får underordnas sådana begränsningar som föreskrivs i artikel 20 i förordning (EG) nr 45/2001*".
29. Enligt detta stycke skulle tillämpningen av rätten till tillgång gälla som allmän princip. Det skulle inte bara leda till enhetlighet utan även till att enskilda som berörs av Olafs utredningar inte skulle omfattas av mindre välvilliga bestämmelser när det gäller tillgången till personuppgifter.

II.1 d Rätten till rättelse

30. Rätten till tillgång är en förutsättning för rätten till rättelse. När enskilda fått tillgång till sina uppgifter och kontrollerat att behandlingen är riktig och laglig, ger rätten till rättelse dem möjlighet att begära rättelse av ofullständig eller oriktig information.
31. Enligt förslaget skall rätten till rättelse regleras tillsammans med rätten till tillgång. I punkt 5 i artikel 1, enligt vilken artikel 7a.2 andra stycket och artikel 7a.3 läggs till, hänvisas till den misstänktes möjlighet att tillkänna sin uppfattning.
32. Europeiska datatillsynsmannen noterar att det i förslaget strängt talat inte föreskrivs om någon egentlig rätt till rättelse. Det föreskrivs istället om en rätt att *yttra sig* och att *godkänna eller lägga till synpunkter* (i båda fallen avseende personinformation). Datatillsynsmannen anser att dessa rättigheter är likvärdiga med rätten till rättelse och att de motsvarar artikel 14 i förordning (EG) nr 45/2001 som innehåller den rättsliga ramen för rätten att få rättelse av felaktig information. Europeiska datatillsynsmannen anser att det vid Olafs utredningar inte är möjligt att ge den enskilde möjlighet att helt enkelt "rätta" information som han/hon anser vara ofullständig eller felaktig, eftersom det naturligtvis i många fall vid utredningar kommer att tas ställning till huruvida informationen är felaktig. Det är skälet till rätten till rättelse i detta sammanhang kan åstadkommas, såsom sker i förslaget, genom att ge den enskilde rätt att yttra sig och rätt att komma med synpunkter på de personuppgifter som det gäller.
33. Dessutom anser Europeiska datatillsynsmannen att samma synpunkter som lämnats ovan på det sätt på vilket rätten till tillgång regleras i förslaget i tillämpliga delar bör gälla även för rätten till rättelse. Enligt förslaget är rätten till rättelse faktiskt behäftad med samma brister som beskrivits i fråga om rätten till tillgång – i förslaget erkänns inte rätten till rättelse som allmän princip. Istället begränsas denna rätt otillbörligt till att gälla sammanfattningen av misstankarna och rapporten efter intervjun.
34. Europeiska datatillsynsmannen anser att rätten till rättelse i förslaget skall erkännas som en generell rättighet och inte bara en partiell sådan. Datatillsynsmannen föreslår därför att rätten till rättelse erkänns genom att en bestämmelse införs. Särskilt föreslås att följande ord läggs till efter "*Den som omfattas av en utredning skall [alltid] ha rätt till tillgång till sådana personuppgifter som rör honom/henne och som samlas in under utredningen*:" och att *yttra sig i frågan om huruvida personuppgifterna är felaktiga eller ofullständiga*". Datatillsynsmannen påminner om att Olaf genom tillämpning av artikel 20 i förordning (EG) nr 45/2001 fortfarande kan begränsa rätten till rättelse för att garantera förebyggande, utredning, avslöjande och beivrande av brott.

35. Enligt artikel 7a.2 tredje stycket går det att göra undantag från rätten till tillgång och rättelse. På samma sätt som har påpekats i fråga om begränsningen av rätten till information bör dessa begränsningar åtföljas av de garantier som gäller i samband med artikel 20 i förordning (EG) nr 45/2001. Europeiska datatillsynsmannen föreslår därför att begränsningen av dessa rättigheter enligt förslaget kopplas till en uttrycklig hänvisning till artikel 20.

II.1 e *Utbyte av personinformation*

36. Förslaget innehåller bestämmelser om utbyte av personuppgifter inom de europeiska institutionerna och med medlemsstaternas myndigheter. Ett av målen med förslaget är faktiskt att förbättra informationsutbytet mellan Olaf och myndigheter både på EU- och medlemsstatsnivå.
37. I detta sammanhang vill Europeiska datatillsynsmannen betona att detta utbyte bör tillåtas endast i den utsträckning som krävs i det specifika fallet för att uppnå utredningens syften. Europeiska datatillsynsmannen vill dessutom erinra om att mottagaren enligt artikel 7 i förordning (EG) nr 45/2001 endast får behandla personuppgifterna för de ändamål för vilka de överfördes.
38. Förslaget saknar bestämmelser om utbyte av personuppgifter med tredjeländer och om internationellt samarbete. Man kan dock i detta sammanhang anta att sådant samarbete kan äga rum. Europeiska datatillsynsmannen vill här framhålla att sådant utbyte bör tillåtas endast om tredjelandet garanterar tillräckligt skydd av personuppgifter eller om överföringen omfattas av ett av de undantag som föreskrivs i artikel 9.6 i förordning (EG) nr 45/2001. Datatillsynsmannen erinrar dessutom om att samma regler gäller för utbyte av information mellan Olaf och EU-institutioner och EU-organ som inte är gemenskapssorgan, t.ex. Europol och Eurojust. I sådana fall hoppas datatillsynsmannen att lämplig lagstiftning antas om ett erkännande av att den ram för skydd av uppgifter som gäller för dessa institutioner är adekvat, vilket skulle underlätta överföringen av information till dem enligt artikel 9.2 i förordning (EG) nr 45/2001. Alternativt kan ny lagstiftning antas om att deras system för skydd av uppgifter skall anses vara likvärdigt med det som gäller för gemenskapens organ och institutioner, enligt artikel 7 i förordning (EG) nr 45/2001, vilket även skulle leda till att begränsningen av uppgiftsöverföring till sådana institutioner upphör att gälla.

II.1 f *Överensstämmelse med förordning (EG) nr 45/2001*

39. Genom förslaget ändras artikel 8.3 så att den innehåller en uttrycklig hänvisning till att förordning (EG) nr 45/2001 skall tillämpas. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar ändringen av artikel 8.3 i så måtto att den bekräftar att förordning (EG) nr 45/2001 automatiskt skall gälla, när det inte i förslaget specificeras hur kraven på skydd av uppgifter skall tillämpas i samband med Olafs utredningar.
40. Europeiska datatillsynsmannen anser dock att artikel 8.3 för sig, dvs. utan de ändringar som föreslås i detta yttrande, inte är tillräcklig för att garantera en nivå av skydd av personuppgifter som är åtminstone likvärdig med nivån enligt förordning (EG) nr 45/2001. Artikel 8.3 räcker inte i sig eftersom det kan uppfattas som att den är relevant endast när det i förslaget inte närmare anges hur kraven på skydd av uppgifter skall tillämpas vid Olafs utredningar. När det i förslaget närmare anges hur kraven på skydd av uppgifter skall tillämpas och det därvid föreskrivs om ett system för skydd av uppgifter som innebär ett lägre skydd, kan dock detta otillfredsställande system anses ha företräde framför det allmänna skyddet av uppgifter enligt förordning (EG) nr 45/2001. De särskilda ändringar som föreslås ovan om konkreta hänvisningar till förordning (EG) nr 45/2001 syftar till att förhindra sådana tolkningsrisker.

III. YTTERLIGARE ÖVERVÄGANDEN

III.1 **Skydd av whistleblowers**

41. Europeiska datatillsynsmannen samtycker till fullt med förslaget om att det, för att öka insynen, är nödvändigt att säkerställa en lämplig informationsnivå för whistleblowers och välkomnar skyldigheten enligt förslaget att informera uppgiftslämnare huruvida en utredning kommer inledas eller ej.

42. Europeiska datatillsynsmannen rekommenderar att sekretessen för whistleblowers identitet skall respekteras under Olafs utredningar och i senare skeden. I detta syfte anser Europeiska datatillsynsmannen att det vore lämpligt om det i detta förslag fördes in ett nytt stycke där sekretess för whistleblowers säkerställs. De befintliga garantierna (kommissionens meddelande SEK(2004) 151/2) förefaller otillräckliga ut rättslig synpunkt. Europeiska datatillsynsmannen noterar att en sådan bestämmelse skulle överensstämma med yttrandet från den arbetsgrupp för skydd av enskilda med avseende på behandlingen av personuppgifter som inrättats i enlighet med artikel 29, som gäller tillämpningen av EU:s dataskyddsregler på interna system för whistleblowing⁽¹⁾.

IV. SLUTSATSER OCH REKOMMENDATIONER

43. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar detta förslag i den mån som procedurgarantierna för enskilda som berörs av Olafs utredningar, inbegripet skyddet av dessa personers personuppgifter, görs mer uttryckliga.
44. När det gäller skyddet av enskildas rätt till skydd av sina personuppgifter och privatliv anser datatillsynsmannen att förslaget till den största delen innehåller förbättringar jämfört med den nuvarande rättsliga ramen. Exempel på förbättringar är artikel 7a.2 första stycket och artikel 8a eftersom de bidrar till respekten för *rätten till information* samt artikel 7a.2 andra stycket och artikel 7a.3 där en partiell tillämpning av *rätten att få tillgång och rättelse* i samband med Olafs utredningar bekräftas.
45. Europeiska datatillsynsmannen välkomnar dessutom att det i förslaget erkänns att förordning (EG) nr 45/2001 gäller all behandling av uppgifter som sker inom ramen för Olafs utredningar, eftersom detta kommer att bidra till att säkerställa en konsekvent och enhetlig tillämpning av bestämmelserna om skydd av individens grundläggande rättigheter och friheter i samband med behandlingen av personuppgifter.
46. Även om Europeiska datatillsynsmannen uppskattar de ändringar som syftar till att stärka ovannämnda procedur- och dataskydds rättigheter är han dock bekymrad över det faktum att de flesta av de föreslagna ändringarna inte motsvarar de lägsta dataskyddsnormerna enligt förordning (EG) nr 45/2001. Europeiska datatillsynsmannen oroar sig för att om förslaget skulle bedömas ha företräde framför tillämpningen av den allmänna ramen för dataskyddsbestämmelser enligt förordning (EG) nr 45/2001, skulle detta medföra en icke godtagbar urvattning av de nuvarande normerna för dataskydd i samband med Olafs utredningar. Europeiska datatillsynsmannen anser att detta är särskilt oroväckande mot bakgrund av känsliga uppgifter kan komma att samlas in inom ramen för Olafs utredningar. För att undvika detta resultat uppmanar Europeiska datatillsynsmannen gemenskapslagstiftaren att beakta följande frågor och göra motsvarande ändringar i förslaget för att åtgärda frågorna:
47. Brister när det gäller rätten till information vid Olafs utredningar:

Information till enskilda för att säkerställa en rättvis behandling utgör en oumbärlig säkerhetsfaktor som inte får äventyras i onödan såsom i förslaget. För att undvika detta bör förslaget ändras på följande sätt:

- i) Artiklarna 7a.2 första stycket och artikel 8a bör innehålla en uttrycklig hänvisning till artiklarna 11 och 12 i förordning (EG) nr 45/2001 för att säkerställa en rättvis behandling.
- ii) Begränsningen av rätten till information i artikel 7a.2 första stycket och artikel 8a andra stycket bör kopplas till säkerhetsförfarandena i artikel 20 i förordning (EG) nr 45/2001.

48. Brister när det gäller rätten till tillgång vid Olafs utredningar:

Tillgång till personinformation för att enskilda skall veta om uppgifter om dem behandlas utgör en grundpelare för respekten för personuppgifter. För att säkerställa en effektiv tillgång bör förslaget ändras på följande sätt:

- i) En ny bestämmelse där rätten till tillgång till personinformation som har samlats in i samband med Olafs utredningar erkänns som en allmän princip skulle kunna föras in mellan det första och det andra stycket i artikel 7a.2. En sådan bestämmelse skulle kunna ha följande lydelse: "*Alla personer som berörs av en utredning skall ha rätt till tillgång till de personuppgifter om dem som har samlats in under en utredning. Denna rättighet/Dessa rättigheter kan omfattas av de begränsningar som avses i artikel 20 i förordning (EG) nr 45/2001.*"

⁽¹⁾ Yttrande 1/2006 om tillämpningen av EU:s dataskyddsregler på interna system för whistleblowing när det gäller räkenskaper, intern granskning av räkenskaperna, revision, bekämpning av mutor, bankväsende och finansiell brottslighet (00195/06/EN WP 117).

49. Brister när det gäller rätten till rättelse vid Olafs utredningar:

Rätten att rätta till felaktiga eller ofullständiga uppgifter är en naturlig konsekvens av rätten till tillgång till personinformation och utgör som sådan en hörnsten i skyddet av rätten till personuppgifter. Begränsningar av rätten till rättelse bör endast göras i den mån som dessa är tillåtna enligt förordning (EG) nr 45/2001. Förslaget innehåller ytterligare begränsningar som bör undvikas på följande sätt:

- i) Det bör läggas till en bestämmelse om att misstänkta personer skall ha en allmän rätt att tillkänna sina åsikter när det gäller alla uppgifter om dem, såvida inte ett undantag enligt artikel 20 i förordning (EG) nr 45/2001 är tillämpligt. Efter att ha meddelat att den som omfattas av en utredning alltid har "rätt till tillgång till sådana personuppgifter som rör honom/henne och som har samlats in under utredningen" bör det läggas till att en enskild därefter har rätt att "yttra sig i frågan om huruvida personuppgifterna är felaktiga eller ofullständiga".
- ii) Europeiska datatillsynsmannen föreslår att den begränsning av rätten till tillgång och rättelse som avses i artikel 7a.2 tredje stycket skall kopplas till garantierna i artikel 20 i förordning (EG) nr 45/2001.

50. Utöver ovanstående anser Europeiska datatillsynsmannen att det vore lämpligt om detta förslag innehöll ett nytt stycke där sekretessen för whistleblowers säkerställdes.

Bryssel den 27 oktober 2006

Peter HUSTINX

Europeiska datatillsynsmannen
